

Програмові вимоги з курсу «Конституційне право України»

для студентів II курсу спеціальності «081 Право» на 2023-2024н.р.

Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.

Конституційний статус Верховної Ради України. Верховна Рада України - єдиний орган законодавчої влади в Україні, парламент України. Види парламентів. Функції Верховної Ради України. Законодавча функція.

Питання, які визначаються і встановлюються виключно законами України.

Установча і контрольна функції Верховної Ради України. Контрольні повноваження Верховної Ради України щодо Президента України і органів виконавчої влади.

Чисельний склад і структура Верховної Ради України. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.

Організація Верховної Ради України. Органи і посадови особи Верховної Ради України. Порядок обрання і повноваження Голови Верховної Ради України, першого заступника і заступника Голови Верховної Ради України. Комітети Верховної Ради України: порядок і принципи формування, перелік повноважень.

Тимчасові спеціальні і тимчасові слідчі комісії Верховної Ради України.

Порядок роботи Верховної Ради України. Сесія Верховної Ради України.

Порядок скликання і проведення сесій Верховної Ради України. Порядок розгляду питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України.

Голосування у Верховній Раді України. Правова регламентація організації роботи Верховної Ради України. Законодавство про Регламент Верховної Ради України. Спеціальні процедури у Верховній Раді України.

Поняття та стадії законодавчого процесу. Законодавча ініціатива.

Суб'єкти права законодавчої ініціативи. Попереднє обговорення законопроектів в комітетах Верховної Ради України. Обговорення законопроекту на пленарних засіданнях Верховної Ради України в ході трьох читань. Ухвалення законопроекту. Промульгація закону Президентом України. Введення в дію законів і інших актів Верховної Ради України.

Особливості проходження конституційних законів.

Органи і посадовці при Верховній Раді України. Допоміжний апарат Верховної Ради. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини:

порядок призначення, повноваження. Акти реагування Уповноваженого на факти порушення прав людини. Підстави і порядок дострокового припинення повноважень омбудсмена.

Конституційно-правовий статус Рахункової палати.

Правовий статус народного депутата України.

Конституційно-правовий статус народного депутата України. Порядок проведення виборів народних депутатів України.

Несумісність депутатського мандата з іншими видами діяльності. Форми діяльності народного депутата України. Взаємовідносини народного депутата України з виборцями. Депутатська етика. Права народного депутата України у Верховній Раді України. Права народного депутата України на пленарних засіданнях Верховної Ради України. Право народних депутатів України об'єднуватися в депутатські фракції (групи). Права народного депутата України в органах Верховної Ради України. Право депутатського звернення та запиту. Права народного депутата України у взаємовідносинах із органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, об'єднаннями громадян України та іноземних держав. Права народного депутата України у взаємовідносинах із засобами масової інформації, на забезпечення інформацією та на її використання.

Обов'язки народних депутатів України.

Види та загальна характеристика гарантій діяльності народного депутата України. Гарантії трудових прав народного депутата України. Право народного депутата України при поселенні в готель та на транспортне забезпечення.

Депутатська недоторканність.

Дострокове припинення повноважень народного депутата України.

Конституційно-правовий статус Президента України.

Конституційний статус Президента України як глави держави та його місце в механізмі державної влади. Функції та компетенція Президента України.

Загальнодержавне представництво і забезпечення єдності державної влади.

Повноваження Президента України щодо законодавчої влади.

Повноваження Президента України у сфері особистого статусу громадян.

Конституційні основи взаємовідносин Президента України з органами виконавчої влади.

Повноваження Президента України у сфері міжнародних відносин, оборони і охорони правопорядку, прав і свобод громадян України.

Акти глави держави.

Порядок обрання Президента України. Юридичні вимоги до кандидатів на пост Президента України. Законодавство про вибори Президента України.

Конституційні підстави і порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Відставка Президента України.

Неможливість виконання Президентом України своїх обов'язків за станом здоров'я. Усунення Президента України з поста в порядку імпічменту Верховною Радою України. Виконання обов'язків Президента України у разі дострокового припинення повноважень Президента України.

Конституційний статус Ради національної безпеки та оборони України як координаційного органу при Президенті України. Персональний склад, функції і компетенція Ради національної безпеки і оборони України.

Виконавча влада в Україні.

Поняття і зміст виконавчої влади. Функції виконавчої влади (правозастосовна, правоохоронна, контрольна, координуюча). Система органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України - уряд - вищий орган в системі органів виконавчої влади. Місце Кабінету Міністрів України в механізмі державної влади.

Склад Кабінету Міністрів України. Порядок формування Кабінету Міністрів України. Порядок призначення на посаду Прем'єр-міністра України.

Компетенція Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України.

Постанови і розпорядження.

Відповідальність Кабінету Міністрів України. Відставка Прем'єр-міністра України та інших членів Кабінету Міністрів України.

Міністерства і інші центральні органи виконавчої влади: структура, порядок формування. Основні задачі і функції міністерств, державних комітетів і відомств.

Конституційний суд України.

Конституційний Суд України та його місце в механізмі державної влади.

Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Юридичні вимоги до кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України.

Повноваження Конституційного Суду України. Процедура розгляду справ Конституційним Судом України. Офіційне тлумачення. Підстави визнання правового акту неконституційним та його юридичні наслідки.

Конституційність міжнародних договорів України. Роль Конституційного Суду України у процедурі внесення змін до Конституції України та у процедурі імпічменту.

Конституційне провадження, його форми і стадії. Суб'єкти і предмет конституційного подання і конституційного звернення. Акти Конституційного Суду України, їх правова природа і значення для політико-правової теорії та практики.

Конституційно-правові основи судової влади.

Конституційні принципи правосуддя в Україні. Соціальна роль та система судової влади. Порядок формування судових органів. Суди загальної юрисдикції. Місцеві суди. Апеляційні суди. Загальні та військові суди.

Спеціалізовані суди. Вищі спеціалізовані суди. Верховний Суд України - найвищий судовий орган в системі судів загальної юрисдикції. Судочинство

в Україні. Засади здійснення правосуддя в Україні. Участь професійних суддів, народних засідателів та присяжних у здійсненні правосуддя. Призначення і обрання суддів.

З'їзд суддів України. Конституційно-правовий статус Вищої ради юстиції.

Конституційно-правовий статус суддів. Суддя - носій судової влади.

Порядок призначення і обрання суддів. Припинення повноважень судді.

Підстави і порядок припинення повноважень суддів. Права та обов'язки суддів.

Гарантії незалежності суддів. Дисциплінарна відповідальність суддів.

Конституційний Суд України та його місце в механізмі державної влади.

Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Юридичні вимоги до кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України.

Повноваження Конституційного Суду України. Процедура розгляду справ Конституційним Судом України. Офіційне тлумачення. Підстави визнання правового акту неконституційним та його юридичні наслідки.

Конституційність міжнародних договорів України. Роль Конституційного Суду України у процедурі внесення змін до Конституції України та у процедурі імпічменту.

Конституційне провадження, його форми і стадії. Суб'єкти і предмет конституційного подання і конституційного звернення. Акти Конституційного Суду України, їх правова природа і значення для політико-правової теорії та практики.

Прокуратура України.

Місце та роль органів прокуратури в системі органів державної влади в Україні. Завдання та функції прокуратури. Підтримання державного обвинувачення в суді. Представництво інтересів громадянина або держави в суді. Нагляд за додержанням законів. Строк повноважень та компетенція Генерального прокурора.

Адміністративно-територіальний устрій України.

Поняття територіального устрою держави. Співвідношення територіального та адміністративно-територіального устрою. Конституційні засади територіального устрою України. Адміністративно-територіальна одиниця. Система адміністративно-територіальних одиниць України. Види адміністративно-територіальних одиниць за географічними ознаками.

Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні.

Поняття місцевого самоврядування і його політико-правова природа.

Основні наукові концепції місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування в системі організації публічної влади на місцях. Місцеве самоврядування і місцеве управління.

Міжнародно-правова регламентація питань організації місцевого самоврядування. Європейська

хартія про місцеве самоврядування. Історія становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні.

Новітній етап розвитку місцевого самоврядування в Україні. Розвиток законодавства про місцеве самоврядування в Україні. Принципи місцевого самоврядування в Україні.

Територіальна, матеріальна і фінансова основи місцевого самоврядування. Фінансова підтримка місцевого самоврядування державою.

Система місцевого самоврядування. Форми здійснення місцевого самоврядування територіальною громадою як суб'єктом муніципальної влади.

Безпосереднє здійснення муніципальної влади територіальною общиною.

Органи і посадовці місцевого самоврядування. Статус сільських, селищних, міських рад як представницьких органів місцевого самоврядування.

Рішення органів місцевого самоврядування: порядок прийняття і юридична сила. Припинення і скасування актів органів місцевого самоврядування. Гарантії прав місцевого самоврядування. Судовий захист прав місцевого самоврядування.

Основи національної безпеки України.

Понятті та принципи національної безпеки України. Основні загрози національним інтересам і національній безпеці України. Основні напрями державної політики з питань національної безпеки

Суб'єкти національної безпеки України. Загальна характеристика повноважень суб'єктів національної безпеки України: Президента України;

Верховної Ради України; Кабінету Міністрів України; Ради національної безпеки і оборони України; міністерств та інших центральних органів виконавчої влади; Національного банку України; судів загальної юрисдикції; прокуратури України; місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування; Збройних Сил України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України.

Об'єкти національної безпеки України: людина і громадянин, суспільство, держава. Система забезпечення національної безпеки України. Рада національної безпеки і оборони в системі забезпечення національної безпеки України.

Поняття та основи організації оборони України. Повноваження органів державної влади, основні функції та завдання органів військового управління, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, обов'язки посадових осіб, права та обов'язки громадян України у сфері оборони.

Керівник курсу, зав. кафедри

/Розвадовський В.І./

к.ю.н., доцент

